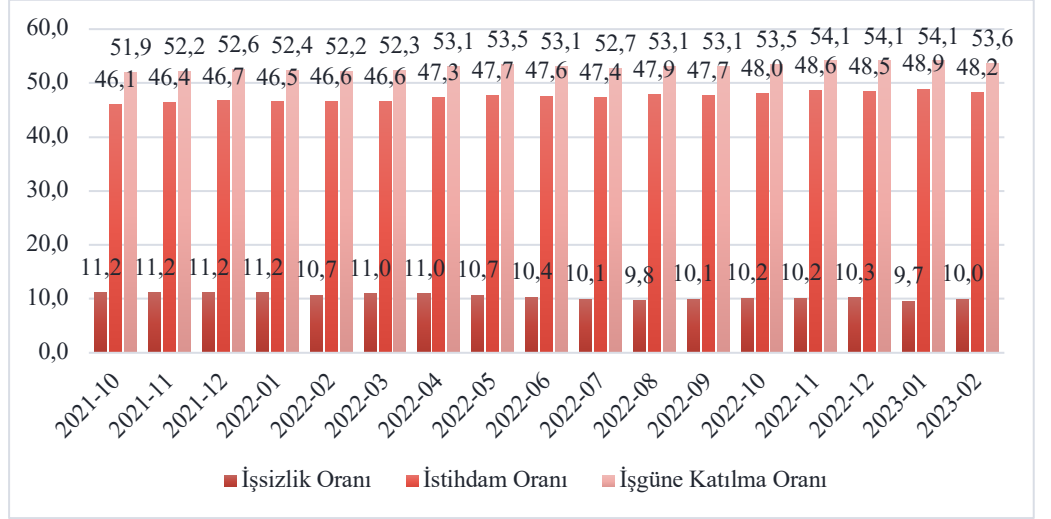

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar.....	2
Şubat Ayında İşsizlik %10,0 Oldu	2
Sanayi Üretimi Şubat Ayında Yıllık %8,2 Azaldı	2
Ekonomik Güven Endeksi Nisan Ayında Artış Kaydetti	3
TCMB Nisan Ayında Politika Faizini %8,5'te Sabit Tuttu	4
Tüketici Fiyat Endeksi Nisan Ayında Yıllık %43,68 Olarak Ölçüldü.....	4
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları	6
Çiftçilerin Tarımsal Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelleri %50 Oranında Desteklenecek	6
7446 Sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Yürürlüğe Girdi	7
Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü Açılıyor	7
Uluslararası Araştırmalar	10
Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un Çin'i Ziyareti	10
Akkuyu Nükleer Güç Santrali Açıldı	11
Sudan Krizi	13
İsraililer, Hükümetin Yargı Düzenlemesine Karşı Protestolarına Devam Ediyor	14
Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar	16
TBMM'nin Açılışının 103. Yılı Kutlandı.....	16
İstanbul'da 1500 Yıllık Yeraltı Dehlizi Bulundu	17
Hanuman Jayanti Festivali Kutlandı	18
Paskalya Kutlandı	19
Güney Asya Araştırmaları.....	20
Eski Hint Milletvekili Canlı Yayında Suikasta Uğradı	20
Taliban, Afganistan'da Kadınların BM için Çalışmasını Yasakladı	20
Cumhurbaşkanı, Sri Lanka'nın IMF'den Mali Desteğin İlk Parçasını Aldığını Söyledi	21
Bize Ulaşın.....	23
SAM Ekibi	24

Şubat Ayında İşsizlik %10,0

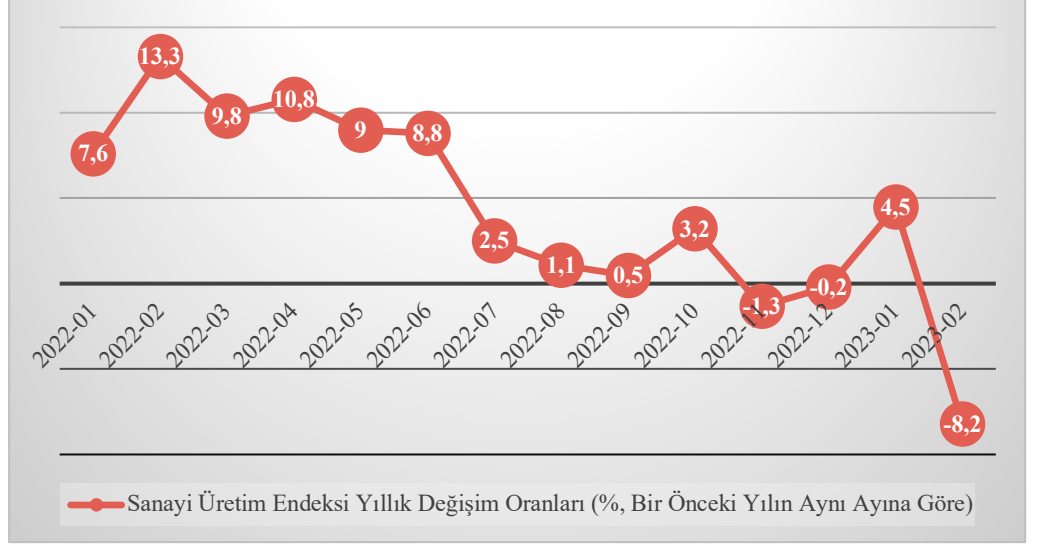
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 yılının Şubat ayı işgücü istatistiklerini yayımladı. İstatistiklere göre, 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsizlik oranı 0,2 puan artarak %10,0 seviyesinde gerçekteşmiştir. İşsizlik oranı erkeklerde %8,7 iken kadınlarda %12,6 olarak tahmin edilmiştir. Ayrıca 2023 yılı Şubat ayında mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı %53,6 olarak ölçülürken, mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı %48,2'dir.

Kaynak: TÜİK

Sanayi Üretimi Şubat Ayında Yıllık %8,2 Azaldı

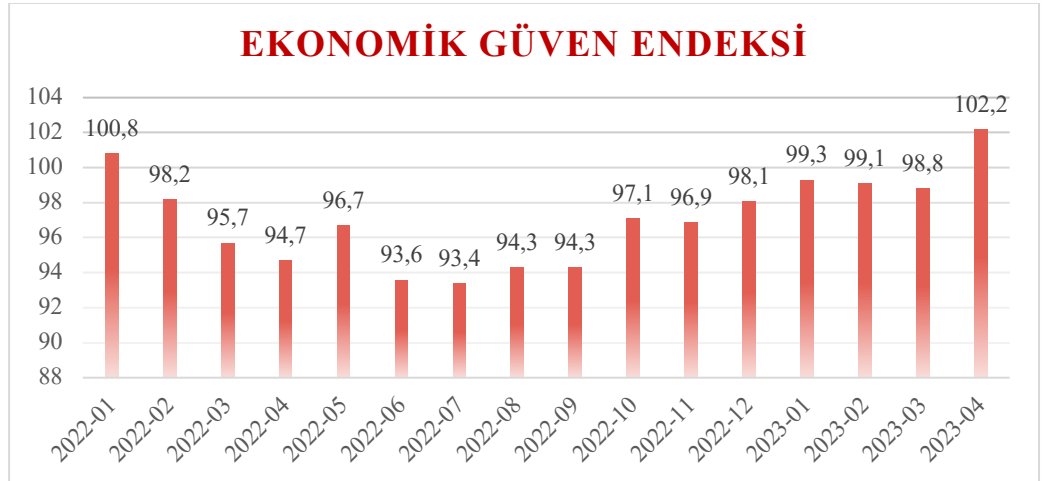
Ekonomik büyümenin önemli bir göstergesi olan sanayi üretim endeksine ait güncel veriler TÜİK tarafından yayımlandı. Verilere göre sanayi üretim endeksi 2023 yılı Şubat ayında yıllık bazda %8,2 azalmıştır. Sanayinin alt sektörlerine bakıldığında, 2023 yılı Şubat ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %18,2, imalat sanayi sektörü endeksi %8,2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,5 azalmıştır. Aylık bazda bakıldığında ise sanayi üretimi aylık %6 azalmıştır. Sektörel bazda incelendiğinde 2023 yılı Şubat ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %11,2 ve imalat sanayi sektörü endeksi %6,6 azalırken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,4 artmıştır.

Kaynak: TÜİK

Ekonomik Güven Endeksi Nisan Ayında Artış Kaydetti

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 yılı Nisan ayına ilişkin ekonomik güven endeksi istatistiklerini yayımladı. Ekonomik güven endeksi Mart ayında 98,8 seviyesindeyken, Nisan ayında %3,5 oranında artmış ve 102,2 değeri almıştır. TÜİK'in ilgili rapordaki açıklamasına göre bir önceki aya göre Nisan ayında tüketici güven endeksi %9,2 oranında artarak 87,5 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %1,0 oranında artarak 105,1 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %1,1 oranında artarak 118,1 değerini aldı. Perakende ticaret sektörü güven endeksi %1,3 oranında azalarak 116,2 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %0,1 oranında azalarak 88,4 değerini almıştır.

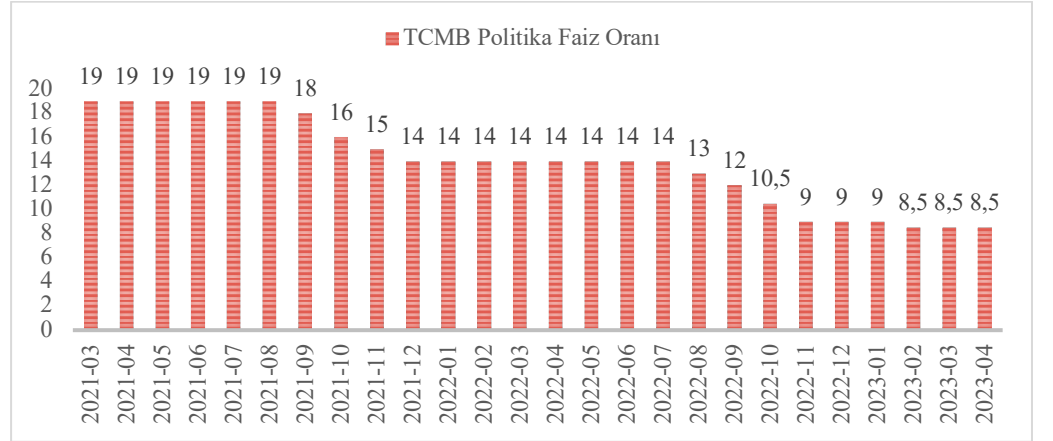

Kaynak: TÜİK

TCMB Nisan Ayında Politika Faizini %8,5'te Sabit Tuttu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 27 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdiği yılın dördüncü Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini açıkladı. Bu çerçevede TCMB tarafından yapılan açıklamada politika faizi (bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı) %8,5 seviyesinde sabit tutuldu.

Yakın dönemde iktisadi faaliyete ilişkin açıklanan verilerin tahmin edilenden daha olumlu seviyelerde gerçekleştiğini belirten TCMB, jeopolitik risklerin ve faiz artışlarının da etkisi ile gelişmiş ülke ekonomilerinde resesyon endişelerinin sürdüğüne işaret etti. Ayrıca stratejik nitelikteki çözüm araçları sayesinde temel gıda başta olmak üzere bazı sektörlerdeki arz kısıtlarının olumsuz etkilerinin azaltıldığını belirtilerek, uluslararası konjonktürün de etkisiyle üretici ve tüketici enflasyonunun hala yüksek olduğunun altı çizildi. Karar metninin sonunda ise enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşincaya kadar TCMB'nin elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edeceği belirtilmiştir.

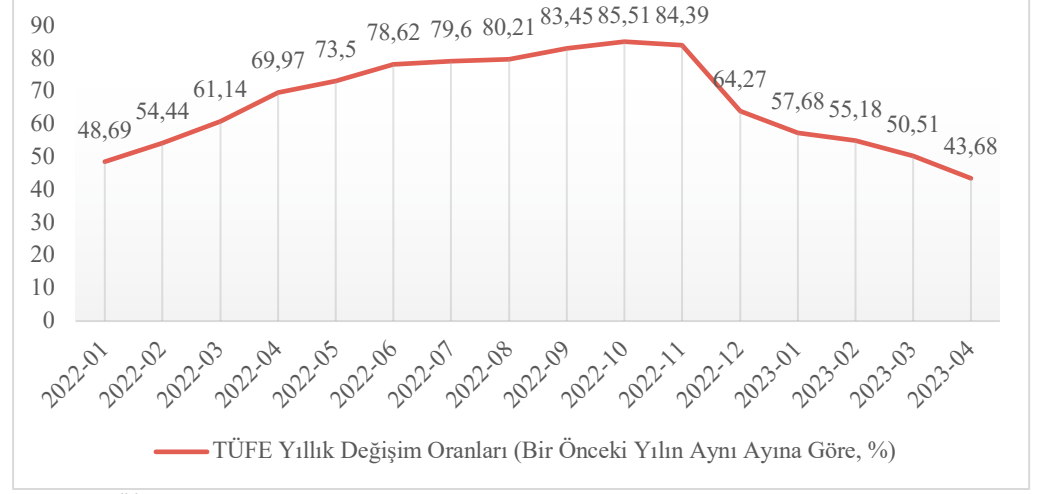

Kaynak: TCMB

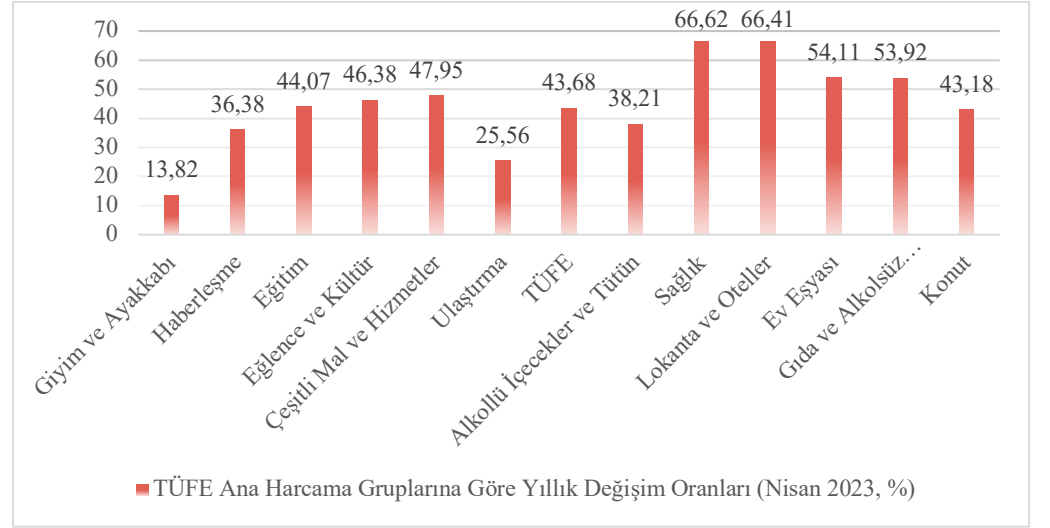
Tüketici Fiyat Endeksi Nisan Ayında Yıllık %43,68 Olarak Ölçüldü

TÜİK 2023 Nisan ayına ilişkin Tüketici Fiyat Endeksi verilerini yayımladı. Bu çerçevede TÜFE'deki (2003=100) değişim 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %2,39, bir önceki yılın Aralık ayına göre %15,21, bir önceki yılın aynı ayına göre %43,68 ve on iki aylık ortalamalara göre %67,20 olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren ana grup %13,82 ile giyim ve ayakkabı olurken, artışın en yüksek olduğu ana grup ise %66,62 ile sağlık olmuştur. Ana harcama grupları itibarıyla 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre en az artış gösteren ana grup %-1,47 ile konut olurken, 2023 yılı Nisan

ayında bir önceki aya göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise %5,93 ile haberleşme olmuştur.

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TÜİK

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları

Çiftçilerin Tarımsal Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelleri %50 Oranında Desteklenecek

Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı 26.04.2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Kararla, sulama birlikleri ile kooperatifleri tarafından işletilen sulama sahalarında tarımsal üretim yapan çiftçilerin, bu yıl su kullanım hizmet bedellerinin desteklenerek üretim maliyetlerinin azaltılması ve rekabet güçlerinin artırılması ile bu kapsamda gıda arz güvenliğinin ve tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Buna göre, 2023 yılında Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin tarımsal sulamadan kaynaklı su kullanım hizmet bedelinin %50'si destek olarak ödenecek. Sulama birlikleri tarafından kendi usul ve esaslarına göre belirlenen su kullanım hizmet bedelinin %50'si öncelikle su kullanıcısı üretici tarafından ilgili sulama birliğine ödenmesi şartıyla su kullanım hizmet bedelinin geriye kalan %50'si ise Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili bütçesinden üreticiler adına sulama birliklerine yatırılacak. Yine, 1163 sayılı Kanun kapsamında kurulan sulama kooperatifleri tarafından kendi usul ve esaslarına göre belirlenen su kullanım hizmet bedelinin %50'si bakanlığın ilgili bütçesinden üreticilere ödenecek. Karar kapsamındaki destek uygulaması, 1 Ocak 2023 itibarıyla başlayacak ve 31 Aralık 2023'te sonra erecek.

7446 sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Yürürlüğe Girdi

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 30 Mart 2023 tarihinde kabul edilen 7446 Sayılı Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 05.04.2023 tarih ve 32154 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TBMM tarafından kabul edilen 7446 Sayılı Kanun'un gerekçesinde ise çevre kirliliğinin ve denizlerdeki kirliliğinin günümüzde büyük bir sorun haline geldiği; bilim insanlarının da bu konuya sıklıkla dikkat çektiği, kirlilikle mücadeleye devam edilmesi gerektiği belirtilerek bu mücadelede idari para cezalarının hakkaniyetli bir şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu doğrultuda sunulan teklif TBMM tarafından 30 Mart 2023 tarihinde kabul edilmiş ve 7446 Sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 9.8.1983 Tarihli ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu madde 20 değişikliğe uğramıştır.

Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü Açılıyor

Seyhan Nehri'nin ayırdığı Seyhan ve Yüreğir ilçelerini birbirine bağlayan 1669 metre uzunluğundaki Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, törenle ulaşımaya açılacak. Türkiye'nin altıncı büyük şehri ve ülkenin önde gelen tarım, ticaret ve kültür merkezlerinden biri olan Adana'nın hızla büyüyen şehir nüfusu 2 milyonu aşmış, araç sahipliği önemli ölçüde arttı. Batı Akdeniz ile İç Anadolu Bölgelerini, Güneydoğu Anadolu ve GAP Bölgesi'ne bağlayan transit trafiğe de hizmet veren Adana'nın şehir içi trafiğinin düzenlenmesi çalışmaları kapsamında Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü hayata geçirildi. Adana ilinin doğu ve batı yakasını birbirine bağlayan "Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü" yaklaşık 1700 m uzunluğunda olup, aynı zamanda proje kapsamında 130 m

çapında modern dönel kavşaklar ve 4,1 km uzunluğunda bağlantı yolları yapıldı. Mevcut durumda; köprünün tesis edildiği güzergahta Kuzey Adana'nın doğu-batı bağlantısı 2x1 şeritli tek yol konumundaki Seyhan Barajı kret yolu ile sağlanıyor, yolu günde ortalama 35 binden fazla araç kullanıyor. Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ile, Adana'nın Kuzey Bölgesinde bulunan Stadyum, Çukurova Üniversitesi, Alparslan Türkeş Bilim Teknoloji Üniversitesi, Şehir Hastanesi ve mevcut Adana-Mersin Otoyolu'na kesintisiz bağlantı sağlanarak, şehir içi trafiğinin rahatlatılması amaçlanıyor. Proje ile; zamandan 254,6 milyon TL, akaryakıttan 30,9 milyon TL olmak üzere yıllık toplam 285,5 milyon TL tasarruf edilecek, karbon salınımı yılda 4.224 ton azaltılacak.

Kaynak: <https://www.haberturk.com/adana-15-temmuz-sehitler-koprusu-aciliyor-3587280-ekonomi>

Projenin Özellikleri

- **Köprü Uzunluğu:** Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü (800 m betonarme + 900 m Çelik) 1.700 m uzunluğuyla Türkiye'nin en uzun 4. Köprüsü.
- **Genişliği:** 38,25 metre genişliğindeki köprü, karayolu trafiğine 3 gidiş 3 geliş olmak üzere 6 şeritli olarak hizmet verecek. Köprüde ayrıca 1 gidiş 1 geliş hattından oluşan demiryolu, yaya ve bisiklet yolları da bulunuyor. 38,25 metre genişliğindeki Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, İstanbul boğazındaki 33,40 m genişliğindeki 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nden daha geniş.
- **Teşkili:** Adana 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, 14'ü betonarme, 9'u çelik olmak üzere toplam 23 açıklıktan oluşuyor. Betonarme köprüde en uzun açıklık 61,5 m olup çelik köprüde en uzun açıklık 105 m. Proje kapsamında toplamda 24 adet betonarme ayak imalatı yapıldı.
- **Köprüde Kullanılan Yapı Malzemeleri**

- **Beton:** Proje kapsamında kullanılan yaklaşık 125.000 m3 beton ile 1000 m2 oturma alanlı 309 katlı bina inşa edilebiliyor.
- **Çelik:** Proje kapsamında kullanılan yaklaşık 22.000 ton yapısal çelik, 1.745 ton çelik halat ve 23.255 ton çelik ile toplamda 47.000 ton çelik malzeme 4,5 adet Eyfel kulesini yapmaya yetecek miktarda.
- **MA+TMA:** Proje kapsamında kullanılan yaklaşık 2800 ton mastik asfalt ve 3700 ton taş mastik asfalt ile İstanbul 15 Temmuz Şehitler Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsünden daha fazla mastik asfalt kullanıldı.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un Çin'i Ziyareti

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un 5-8 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirdiği Çin ziyareti son dönemin önemli gelişmeleri arasında yer alıyor. Fransız lider ilk gününü Pekin'de geçirerek Çin'de bulunan Fransız vatandaşlarına hitap etti. Orada bulunan Fransız vatandaşlarıyla bir araya gelerek özellikle pandemi döneminde gösterdikleri görev bilinci için doktorlara ve hemşirelere teşekkürlerini sundu. Cumhurbaşkanı Macron daha sonra Pekin'deki Kırmızı Tuğla Sanat Müzesi'nde düzenlenen 17. Croisements Festivali'nin açılışına katıldı. Bu festival kuruluşundan bu yana 15 milyon ziyaretçi ile Çin'deki en büyük yabancı festival olma özelliğini taşıyor. Macron, Festivalin açılışında Fransa ile Çin arasındaki yaratıcı alışverişlerin yeniden başlamasını desteklemek için 2023 yılında başlatılacak olan üç yeni programı duyurdu.

- Çin'deki Fransız sanatçılar ve Fransa'daki Çinli sanatçılar için bir ikamet değişim programı,
- Çağdaş dansı destekleyen bir program,
- Sanat mesleklerine yatırım ve Fransa ile Çin arasında bilgi alışverişi gibi konular üzerinde duruldu.

Son olarak Macron Festivalde, Çin ile Fransa arasındaki kültürel bağa gücünü veren çeşitli iş birliği biçimlerini belirleyerek, edebiyat, sinema, müzik ve dijital yaratım alanlarının biraz önce ifade edilen çerçevenin içinde değerlendirmiştir.

Fransa ve Çin arasındaki diplomatik ilişkilerin güçlendirilmesi ve ekonomik ortaklıkların genişletilmesi gibi konuların ön plana çıktığı ziyarette Fransa Cumhurbaşkanı Macron, Ukrayna meselesine değinerek küresel bir çıkarımda bulundu. Ziyaret, iki ülke arasındaki ekonomik bağların derinleştirilmesi, iklim değişikliği, terörle mücadele ve küresel güvenlik konularında birçok iş birliği anlaşmasının imzalanması ile sonuçlandı. Ancak, Macron'un Çin ziyareti, Çin'in insan hakları ihlalleri ve Hong Kong'daki demokrasi hareketleri gibi konular hakkında pek de konuşmadığı için eleştirilere yol açtı. Macron'un Çin'e yaptığı ziyaret, Fransa'nın Çin ile ikili iş birliği ve ticaret yapma isteğini göstermekle birlikte, Çin'in insan hakları ihlallerini konuşmamasıyla ticareti ön planda tutması uluslararası arenada bazı olumsuz yorumların yükselmesine neden oldu. Macron'un Çin ziyaretinin asıl amacının, ekonomik iş birliği ve küresel güvenliği güçlendirmek adına olumlu bir adım olduğu ancak, insan hakları gibi uluslararası konularda daha güçlü bir duruş sergilemedikçe, eleştirilere maruz kalmaya devam edeceği öngörüsünde bulunulmuştur.

Fransa ve Çin arasındaki ilişkiler, Macron'un göreve gelmesinden beri önemli bir gelişme kaydetti. Macron'un ziyareti sırasında Çin tarafının Fransa liderini karşılama süreci ve devamında verilen mesajlar, diğer Avrupa Birliği ülkelerine Çin'in üstü kapalı ekonomik iş birliği mesajını iletmesi oldukça önemli bir

gelişme olarak öne çıkmaktadır. Macron'un Çin ziyareti, İkili işbirliği anlaşmalarının imzalanmasıyla sonuçlandı ve bu anlaşmalar, Fransız şirketlerinin Çin'de yatırım yapmalarını ve Fransız mallarının Çin'e ihracatını güçlendirmeyi hedefledi. Ayrıca, iki lider arasındaki görüşme, iklim değişikliği, terörle mücadele ve küresel güvenlik konularını da ele aldı. Fransa Cumhurbaşkanı'nın ABD'ye meydan okuyan söylemleri ise uluslararası kamuoyunda oldukça fazla yankı buldu. Bu bağlamda bu ziyaret ve ziyaret sonrası açıklamalar kritik öneme sahip.

Sonuç olarak, Macron'un Çin ziyareti Fransa ve Çin arasındaki ilişkilere olumlu bir katkı sağladı. Ekonomik iş birliği ve ticaretin geliştirilmesi, küresel güvenliği artırma konularını ele alan birçok anlaşmanın imzalanması, iki ülke arasındaki ilişkileri güçlendirirken, diğer yandan insan hakları gibi uluslararası konuların konuşulmaması büyük eleştirilere sebep olmuştur.

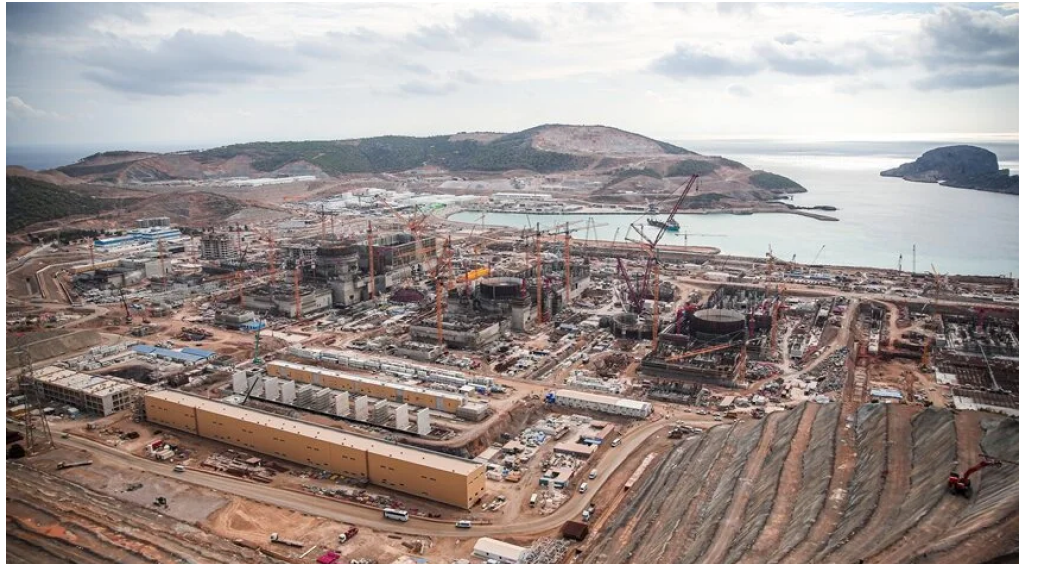
Kaynak: <https://edition.cnn.com/2023/04/06/china/macron-xi-jinping-beijing-china-ukraine-war-intl-hnk/index.html>

Akkuyu Nükleer Güç Santrali Açıldı

Türkiye ile Rusya arasında 12 Mayıs 2010'da imzalanan hükümetler arası anlaşma kapsamında Mersin'in Gülnar ilçesine bağlı Büyükeceli bölgesinde yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS)'nin birinci ünitesinin temeli, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in video konferans yöntemiyle katıldığı törenle 3 Nisan 2018'de atıldı. Böylece, ilk ünitenin inşasına ilişkin tam kapsamlı inşaat çalışmaları resmen başladı. 8 Nisan 2020 tarihinde ikinci ünitenin, 10 Mart 2021'de üçüncü güç ünitesinin ve 21 Temmuz 2022'de ise son ünitenin temeli atıldı. Böylece dört ünite de inşaat ve montaj çalışmalarının aynı anda yürütüldüğü projede en yoğun inşaat aşamalarının sonuna gelinerek, enerji üretiminde kullanılacak "taze nükleer yakıt"ın getirildiği açıklandı ve buna göre tesis "nükleer santral"

statüsüne kavuşarak teknik anlamda açıldı. Önümüzdeki süreçte enerji üretimi için test aşamasına geçileceği belirtildi. Bir sonraki aşamada enerji üretimi için test aşamasına geçileceği belirtilen Akkuyu NGS projesinde çoğunluğu Türk çalışanlardan oluşan binlerce kişi görev alıyor. İnşaat sahasında çalışan kişi sayısı en yoğun dönemde 30 bini bulduğu, bugüne kadar 140 bin ton inşaat demirinin kullanıldığı ve 1,3 milyon metreküp betonun döküldüğü ifade edilmektedir.

Rusya Atom Enerjisi Kurumu'nun nükleer endüstrisinde ilk defa uygulanan "Yap-İşlet-Sahip Ol" modeliyle üstlendiği Akkuyu NGS'nin inşası devam eden tesisin açılışına Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in video konferans aracılığıyla katıldı. Liderler, Akkuyu NGS ile Türkiye'nin enerji dönüşümünde önemli bir adım olmayı ve enerji arz güvenliğini sağlamayı, ithal enerji bağımlılığını ise azaltmayı hedeflediklerini belirtmişlerdir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na göre Akkuyu NGS, elektrik ihtiyacı için kullanılan doğal gaz ve sıvı yakıtların tamamına yakını, kömür yakıtların ise yaklaşık yüzde 30'unu ithal eden Türkiye'nin doğal gazda olan bağımlılığını azaltacak ve mevcut enerji açığının kapanmasında önemli bir rol oynayacak. Bakanlık, 2016 yılından itibaren ekonomik büyümeyle neredeyse iki katına çıkan enerji talebi karşısında, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için nükleer güç santral yapımının "bir tercih değil, zorunluluk" olduğunu söylüyor. Ayrıca Bakanlık, sıfır emisyonla, çevreye zararlı sera gazı salımı yapılmadan kesintisiz elektrik üretilen Akkuyu NGS'nin Türkiye'nin "2053 net sıfır emisyon" hedefine sağlayacağı katkıyla da öne plana çıktığını ve 60 yılda toplam 2,1 milyar ton karbon emisyonunu engelleneceği hesaplanıyor.

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/en/turkiye/nuclear-fuel-for-akkuyu-nuclear-power-plant-on-track-for-may-2023-delivery/2744911>

Sudan Krizi

Sudan’da Nisan ayının ortalarında Ordu ile Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) arasında başkent Hartum Uluslararası Havalimanı’nın yanı sıra kuzeydeki Meravi ve güneydeki Ubeyd havalimanları ile Cumhurbaşkanlığı Sarayı, başkentteki ordu karargahı ve devlet televizyonu çevresinde başlayan ve yoğunlaşan çatışmalarda Sudan Doktorlar Birliği tarafından yapılan açıklamaya göre 97 sivil hayatını kaybetti, 365 kişi ise yaralandı. Sudan ordusu ile çatışan HDK Komutanı ve Egemenlik Konseyi Başkan Yardımcısı Orgeneral Muhammed Hamdan Dagalu, “Uluslararası toplum şimdi harekete geçmeli” çağrısında bulundu. Hem HDK hem de ordu, sosyal medya platformlarını kullanarak “zafere yakın olduklarını” iddia ediyor.

Çatışmaların kökeninde Sudan ordusunun, devrik lider Ömer el-Beşir döneminde Darfur’da kurulan ancak daha sonra ülkenin birçok yerinde faaliyet göstermeye başlayan HDK’nin kendisine tamamen bağlanmasını istediği “askeri güvenlik reformu” konusu yer alıyor. Sudan’da siyasi krizin tarafları arasında sivil hükümet, askeri yönetim, siyasi partiler ve sivil toplum örgütleri yer alıyor. Ülkede yaşanan sorunun temel sebepleri arasında ise ekonomik kriz, yolsuzluk, sosyal adaletsizlik, demokratikleşme sürecindeki aksamalar, etnik ve dini çatışmalar gibi faktörler başı çekiyor. Yaşananların askeri bir çatışmaya dönüşerek ülkeyi iç savaşa sürükleyebilecek kadar Sudan’daki siyasi krizi daha da ağırlaştırabilme ve ülkedeki istikrarsızlığa yol açma potansiyeline sahip olduğu anlaşılıyor.

Kaynak: <https://foreignpolicy.com/2023/04/19/sudan-conflict-generals-burhan-hamdan-hemeti-rsf/>;
<https://www.setav.org/odak-sudan-yeni-bir-libya-mi-sudanda-siyasi-krizin-taraflari-ve-sorunun-temel-sebepleri/>

Sudan’da yaşanan gelişmeleri anlamak için mevcut tarafları ve dengeleri bilmek gerekmektedir. Bu bağlamda, ülkede 2019’da gerçekleşen devrimin ardından kurulan geçici hükümetin lideri Abdülfettah Burhan, Sudan Egemenlik Konseyi başkanı ve ordu komutanı olarak görev yapmaktadır. Öte yandan askeri bir geçmişi bulunmayan General Mohamed Hamdan Dagalo (Hemedti) ise Sudan Hızlı Destek Kuvvetleri lideri olarak görev yapmaktadır. Sudan’ın eski lideri Beşir döneminde önemli bir rol oynayan Hemedti, ülkedeki siyasi krizler esnasında hükümetin en güçlü isimlerinden biri olarak görülüyordu. Bununla birlikte Sudan’ın batısında Rizeigat kabilesine mensup olan ve Beşir döneminde olduğu gibi sonrası dönemde de Sudan siyasetinde önemli pozisyonunu koruyan Hemedti, siyasi öneminin yanı sıra askeri figür olarak da Sudan’da önemli bir konuma gelmiştir.

İsraililer, Hükümetin Yargı Düzenlemesine Karşı Protestolarına Devam Ediyor

İsrail basınından alınan bilgilere göre sağ görüşlü binlerce kişi ülkede krize sebep olan yargı reformunu desteklemek için Kudüs'teki Yüksek Mahkeme önünde toplandı. Göstericilerin, hükümetten İsrail Meclisi'nde haftaya başlayacak yaz döneminde yargı reformu planını yasalaştırmasını talep ettiği kaydedildi. Başbakan Binyamin Netanyahu, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, göstericilerin fotoğraflarını paylaşarak, “Bu gece hükümetimizi desteklemek için Kudüs’e gelen yüz binlerce İsrailiye teşekkür ediyorum. Sizin tutkunuz ve vatanseverliğiniz beni çok duygulandırıyor.” ifadelerini kullandı.

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/binlerce-israili-kuduste-tartismali-yargi-reformuna-destek-gosterisi-duzenledi/2883315>

“Milyonun gösterisi” adı verilen gösteriyi sağ görüşlü partilerin organize ettiği ve hafta başından bu yana katılım çağrısı yaptığı aktarıldı. Gösteriyi Netanyahu’nun partisi Likud ile aşırı sağcı Maliye Bakanı Smotrich liderliğindeki Dini Siyonizm Partisi’nin finanse ettiği kaydedildi. İsrail polisinin gösteri sebebiyle Kudüs’teki bazı caddeleri kapattığı bildirildi.

İsrail Adalet Bakanı Yariv Levin’in 5 Ocak’ta açıkladığı “yargı reformu”, Yüksek Mahkemenin yetkilerini sınırlandıran ve iktidarın yargı atamalarında söz sahibi olmasını sağlayan düzenlemeler içeriyor.

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar

TBMM'nin Açılışının 103. Yılı Kutlandı

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışının 103'üncü yılı 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında çeşitli etkinliklerle kutlandı. Ulus devletinin inşası ve milletin iradesini temsil eden TBMM 23 Nisan 1920'de açılmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çocuklara armağan ettiği bu mutlu günde geleceğin teminatı olan çocuklarımızın bayramı kutlu olsun.

Kaynak: <https://www.ntv.com.tr>

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Azerbaycan'da da coşkuyla kutlandı. Bakü'de yapılan etkinliklere hem Azeri hem de Türkiye Cumhuriyeti temsilcileri katıldı.

Kaynak: <https://www.trtavaz.com.tr/haber/tur/avrasyadan/azerbaycanda-23-nisan-coskusu/644552da01a30a2a6004dfa8>

İstanbul'da 1500 Yıllık Yeraltı Dehlizi Bulundu

Saraçhane'de bulunan 500 yıllık Polieuktos Kilisesi'nin kalıntılarında yürütülen kazıda toprak altından 1500 yıllık yeraltı dehlizi bulundu. Saraçhane Arkeoloji Parkı içinde yer alan, Ayasofya'dan da önce inşa edilmiş yaklaşık bin 500 yıllık Polyeuktos Kilisesi alanında arkeoloji kazıları sürüyor. Aziz Polyeuktos'a adandığı için bu ismi alan kilise, 11. yüzyılda önce harap edildi, sonra da yağmalandı. Kilisenin kıymetli parçaları ve sütunları Venedik'e kaçırıldı. 1960'lı yıllarda alt geçit yapımı sırasında kiliseye ait bazı tarihi eserlerin ortaya çıkmasıyla birlikte Aziz Polyeuktos Kilisesi'nde kazı çalışması yapıldı. 5-6 yıl süren kazı çalışmasının ardından kilise eski haline terk edildi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Kültür Daire Başkanlığı'na bağlı İBB Miras ekiplerince Aziz Polyeuktos Kilisesi'nin bulunduğu Saraçhane Arkeoloji Parkı'nda 8 Haziran 2022 tarihinde kazı çalışması başlatıldı. Çalışmaların yürütüldüğü alanda Haşim İşçan Geçidi'ne 20 metre kadar yakın mesafede yeraltı dehlizi bulundu. İçerisinde mozaik ve taş kakmalar bulunan yeraltı dehlizinin, işlenmiş mermerlerle biçim verilmiş ve kabartmalarla bezenmiş yapı taşları da dikkat çekiyor (milliyet.com.tr).

Kaynak: <https://www.milliyet.com.tr/gundem/istanbulda-bin-500-yillik-yeralti-dehlizi-bulundu-6929628>

Kaynak: <https://www.trthaber.com/>

Hanuman Jayanti Festivali Kutlandı

Hanuman Jayanti festivalinde gücün, bağlılığın ve hizmetin vücut bulmuş hali olarak kabul edilen Lord Hanuman'ın doğumu kutlanıyor.

Kaynak: <https://www.standard.co.uk/news/hanuman-jayanti-hindu-festival-april-celebrate-b1072661.html>

Hanuman Jayanti, Anhaneri dağında Lord Hanuman'ın doğumunu kutlayan Hindu dininde önemli bir gündür. Bu dini festival ibadet, teklifler, mantra ilahileri ve diğer ibadetleri içerir. Hindistan'da festival, Lord Hanuman'a farklı şekillerde dua eden insanlar tarafından kutlanır. Bazıları Lord Hanuman'ın doğum yıldönümünü anmak için oruç tutarken, diğerleri tapınakları ziyaret edebilir, yemek tezgâhları düzenleyebilir veya ihtiyacı olanlara yiyecek dağıtabilir. Hanuman Jayanti sırasında Hindular tapınaklara akın eder ve alınlarına tanrının onuruna sindoor adı verilen kırmızı bir tilak (işaret) uygular; Hindu mitolojisine göre Hanuman, turuncumsu kırmızı bir ten rengiyle doğdu. Tapınak rahipleri, tatlılar veya meyveler içerebilen prasad'ı (teklif olarak sunulan yiyecek) paylaşır. Resim 1'de Hanuman Jayanti festivali hazırlıklarının bir parçası olarak Hindistan'ın Kalküta kentindeki bir atölyede işe gidip gelenler Hindu tanrısı Lord Hanuman'ın kısmen bitmiş bir heykelinin yanından geçiyor.

Resim: <https://www.bbc.com/news/in-pictures-65201451>

Paskalya Kutlandı

Paskalya Hristiyanlıktaki en eski ve en önemli bayramdır. İsa'nın çarmıha gerildikten sonra 3. günde dirilişi kutlanır. Doğu ve Batı kiliseleri arasında farklılıklar olmakla beraber, Paskalya dönemi yaklaşık olarak Mart sonundan Nisan sonuna kadar olan dönemdir. Her sene sabit bir tarihte gerçekleşmeyen paskalya günü 2023 yılında 9 Nisan Pazar günü kutlandı. Paskalya Günü için evlerde özel çörekler (Paskalya çöreği) yapılır; haşlanmış yumurtalar boyanır; mumlar yakılır; dualar okunur. Katolik Kiliseleri'nde, Paskalya gecesi ayininde yeni ateş kutsanır, Paskalya mumu yakılır; Kitabı Mukaddes'ten bölümler okunur, vaftiz törenleri yapılır.

Kaynak: cnnturk.com/yasam/paskalya-bayrami-nedir

Mardin'deki tarihi Kırklar ile Mor Şarbel kiliselerinde paskalya ayini düzenlendi. Kent merkezi ile Midyat ilçesinde Hazreti İsa'nın dirilişini simgeleyen Paskalya Bayramı için ayin düzenlendi. Ayinde Türkçe, Arapça, İbranice ve Süryanice ilahiler ile İncil'den bölümler okundu.

Kaynak: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/>

Eski Hint Milletvekili Canlı Yayında Suikasta Uğradı

Kaynak: CNN Türk.

Hindistan'da, adam kaçırmaktan hüküm giyen eski Milletvekili Atik Ahmed ve kardeşi Eşref Ahmed, canlı yayın sırasında gazetecilerin sorularını yanıtlarken silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Polis korumasında sağlık kontrolünden çıkarken gerçekleşen suikasta ilişkin soruşturma açıldı. Sosyal medyada ve uluslararası haber ajanslarında yer alan görüntülerde, Atik Ahmed'in şakağına silah doğrultulduğu ve başından vurulduğu, ardından ise kardeşine yakın mesafeden ateş açıldığı görülüyor. Ahmed ve kardeşi yere yığıldıklarında ise saldırganların kurşun yağdırmaya devam ettiği görüldü. The Guardian'da yer alan habere göre 20'den fazla kez ateş açıldı. Yetkililer, kendilerine gazeteci süsü veren üç silahlı saldırganın yakalandığını duyurdu. Suikastın ardından Uttar Pradeş yönetimi, kaos endişesiyle eyalet genelinde dörtten fazla kişinin bir araya gelmesini yasakladı. Saldırı esnasında ise 1 polisin yaralandığı, saldırganların Hindu milliyetçi sloganlar attığı aktarıldı. Öldürülen eski siyasetçi, mart ayında ömür boyu hapis cezasına çarptırılmıştı.

Taliban, Afganistan'da Kadınların BM için Çalışmasını Yasakladı

Birleşmiş Milletler (BM), Taliban'ın Afganistan'da kadınların örgüt için çalışmasını yasakladığını duyurdu. BM, yazılı bir açıklama yapılmadığını ancak Taliban'ın örgütü sözlü olarak bilgilendirdiğini kaydetti.

BM, Taliban'ın kararının "kabul edilemez ve akıl almaz" olduğunu vurguladı.

Örgütten yapılan açıklamada, "Bu, yardım kuruluşlarının en çok ihtiyaç duyanlara ulaşma imkanlarını baltalayan, endişe veren bir dizi hamlenin

sonuncusu. BM, kadın personeli olmadan Afganistan'da çalışamaz ve hayat kurtaran yardımı ihtiyaç duyanlara sağlayamaz" denildi.

BM, Afganistan'da tüm personelinden, önümüzdeki 48 saat boyunca çalışmalarını durdurmalarını talep etti. Örgüt yetkilileri, Taliban yönetimi ile görüşüp konunun netlik kazanmasını bekliyor.

Kaynak: BBC News Türkçe.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, "Afgan kadın meslektaşlarımızın Afganistan'ın Nangarhar vilayetinde çalışmalarının yasaklanmasını şiddetle kınıyorum. Eğer bu karar geri alınmazsa, ihtiyaç duyan insanlara hayat kurtarıcı yardım ulaştırma çalışmalarımız baltalanacaktır" ifadelerini kullanmıştı.

Cumhurbaşkanı, Sri Lanka'nın IMF'den Mali Desteğin İlk Parçasını Aldığını Söyledi

Cumhurbaşkanı Ranil Wickremesinghe parlamentoya yaptığı konuşmada, Sri Lanka'nın kurtarma paketinin ilk dilimini Uluslararası Para Fonu'ndan (IMF) aldığını söyledi. Wickremesinghe Çarşamba (19.04.2023) günü yaptığı açıklamada, "Bu, Sri Lanka'nın daha iyi mali disipline ve daha iyi yönetişime sahip olmasına zemin hazırlıyor" dedi.

330 milyon dolarlık ilk dilim, IMF'nin Pazartesi (17.04.2023) günü krizden etkilenen ada ülkesi için 3 milyar dolarlık bir kurtarma paketini onaylamasının ardından geldi. Wickremesinghe, hükümet yetkililerinin Nisan ayının üçüncü haftasında tahvil sahipleri ve ikili alacaklılarla bir sonraki görüşme turuna başlayacaklarını söyledi. "Bu, düşük faizli kredi için fırsatlar yaratacak, yabancı yatırımcıların güvenini yeniden kazanacak ve güçlü bir yeni ekonominin

temelini atacak” dedi. IMF kurtarma paketinin, Dünya Bankası, Asya Kalkınma Bankası ve diğer kredi verenlerden 3,75 milyar dolarlık ek desteği katalize etmesi bekleniyor.

Kaynak: Ishara S Kodikara, Aljazeera.

Sri Lanka'nın en büyük ikili alacaklısı olan Çin, bu ayın başlarında ülkeye verdiği kredileri yeniden yapılandırmayı kabul ederek IMF'nin kurtarılmasının önündeki son engeli ortadan kaldırdı. Wickremesinghe, Sri Lanka'nın enflasyonu 2023 ortasına kadar tek bir basamağa ve daha sonra yüzde 4-6'ya düşürmeyi hedeflediğini söyledi. Ülkenin Ulusal Tüketici Fiyat Endeksi Şubat ayında yıllık yüzde 53,6 arttı.

Maliye bakanı Shehan Semasinghe bir röportajda Sri Lanka'nın borç sürdürülebilirliğini “mümkün olan en kısa sürede” geri kazanmak için ikili ve özel alacaklılarla yeniden yapılandırma görüşmelerine katılmaya hazır olduğunu söyledi. Bu ekonomik destek paketi, Sri Lanka için toplamda 17. IMF kurtarma paketi ve ülkenin on yıllardır süren iç savaşının 2009'da sona ermesinden bu yana ise üçüncü kurtarma paketi oldu.

Yayına Hazırlayan: Dilek KARADENİZ TOPAL

Bize Ulaşın

- ▶ Email: sam@ktu.edu.tr
- ▶ Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/@sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://facebook.com/@ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam_ktu](https://instagram.com/@sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://youtube.com/ktu_stratejik_arastrirma_merkezi)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>